

KAKSI MAAILMAA

Saksan sosialidemokraattisen puolueen Magdeburgin edustajakokouksesta on jo kirjoitettu paljon kaikissa sanomalehdissä, ja tämän edustajakokouksen kaikki tärkeimmät tapahtumat, kaikki taistelun vaiheet ovat kyllin tunnettuja. Revisionistien ja ortodoksien välisen taistelun ulkoiset seikat, edustajakokouksen dramaattiset välikoh-
tauokset ovat liiaksi vallanneet lukijain huomion, mikä on haitannut tämän taistelun periaatteellisen merkityksen ja erimielisyyksien aatteellis-poliittisten juurien selvilleesaa-
mista. Mutta kuitenkin Magdeburgissa käyty keskustelu —
pääasiassa kysymyksestä, joka koskee badenilaisten äänes-
tystä budjetin puolesta — on antanut äärettömän mielen-
kiintoista aineistoa, joka luonnehtii kahta aatemaailmaa
ja kahta luokkatendenssiä Saksan sosialidemokraattisen
työväenpuolueen *sisällä*. Budjetin puolesta äänestäminen
on vain eräs ilmaus tuosta kahden maailman välisestä
erimielisyydestä, niin syvästä erimielisyydestä, että se
tulee epäilemättä ilmenemään vielä paljon vakavam-
pien, paljon syvällisempien ja tärkeämpien seikkojen yhtey-
dessä. Ja nyt, kun kaikille on selvää, että Saksassa *lähenee*
suuri vallankumouksellinen myrsky, on Magdeburgissa
käytyä keskustelua silmäiltävä kuin armeijan pienehkön
osasen (sillä kysymys äänestämisestä budjetin puolesta on
vain pienehkö osanen sosialidemokraattisen taktiikan perus-
kysymyksistä) pientä katsastusta *ennen* sotatoimien alka-
mista.

Mitä tämä katsastus osoitti sen suhteen, kuinka proletaa-
risen armeijan eri osat ymmärtävät tehtävänsä? Mitä tämä
katsastus sanoo meille siitä, miten nämä armeijan eri osat

tulevat käyttäytymään? — siinä kysymykset, joita aiomme pysähtyä tarkastelemaan.

Aloitamme eräästä yksityisluontoisesta (ensi silmäyksellä siltä näyttävästä) yhteenotosta. Revisionistiön johtaja Frank korosti tarmokkaasti, kuten kaikki muutkin badenilaiset, että ministeri von Bodmann oli ensin kieltänyt sosialidemokratian „yhdenvertaisuuden” muiden, porvarillisten, puolueiden kanssa, mutta sitten oli ikään kuin perunut tämän „loukkauksen”. Bebel sanoi tästä asiasta referaatissaan seuraavaa:

„...Jos nykyaikaisen valtion ministeri, olevan valtio- ja yhteiskuntajärjestelmän edustaja,— ja nykyaikaisen valtion tarkoituksena poliittisen laitoksen ominaisuudessa on olevan valtio- ja yhteiskuntajärjestelmän suojeleminen ja tukeminen kaikkia sosialidemokraattien taholta tulevia hyökkäyksiä vastaan, suojeleminen tarpeen tullen väkivaltaakin käyttäen,— jos tällainen ministeri sanoo, ettei hän tunnusta sosialidemokratian yhdenvertaisuutta, niin omalta näkökannaltaan hän on aivan oikeassa”. Frank keskeyttää Bebelin ja huutaa: „Ennenkuulumatonta!” Bebel jatkaa vastaten hänelle: „Minä pidän sitä aivan luonnollisena”. Frank huudahtaa uudestaan: „Ennenkuulumatonta!”

Miksi Frank oli noin kuohuksissaan? Siksi, että häneen on läpeensä piintynyt usko porvarilliseen „oikeusjärjestykseen”, porvarilliseen „yhdenvertaisuuteen” eikä hän ymmärrä tuon oikeusjärjestyksen historiallisia rajoja, ei ymmärrä, että koko tuon oikeusjärjestyksen täytyy, kiertämättä täytyy lentää säpäleiksi, kun tulee esille tärkein, peruskysymys — porvarillisen omistuksen säilyttämisestä. Frank on läpeensä täynnä pikkuporvarillisia perustuslakilluusioita; sen vuoksi hän ei ymmärrä perustuslaillisen järjestyksen historiallista ehdollisuutta sellaisessakaan maassa kuin Saksassa; hän uskoo porvarillisen (oikeammin sanoen: porvarillis-feodaalisen) perustuslain absoluuttiseen merkitykseen, absoluuttiseen voimaan Saksassa ja on vilpittömästi loukkaantunut siitä, että perustuslaillinen ministeri ei halua tunnustaa hänen, Frankin, parlamentin jäsenen, täysin lainmukaisesti toimivan henkilön „yhdenvertaisuutta”. Tuosta oikeusjärjestyksestä hurmaantuneena Frank menee niin pitkälle, että unohtaa porvariston ja proletariaatin välisen sovittamattomuuden ja siirtyy huomaamattaan niiden asenteeseen, jotka luulevat tuota porvarillista

oikeusjärjestystä ikuiseksi, jotka luulevat sosialismin mahduttuvan tuon oikeusjärjestyksen puitteisiin.

Näistä porvarilliselle demokratialle ominaisista perustuslaki-illuusioista Bebel siirtää kysymyksen luokkataistelun reaalille pohjalle. Voidaanko „loukkaantua” siitä, että porvarillisen järjestelmän puolustaja ei tunnusta meitä, koko porvarillisen järjestelmän vihollisia, yhdenvertaisiksi porvarillisen oikeuskäsitteen pohjalla? Yksistään jo sellainen mahdollisuuskin, että se voisi loukata minua, osoittaa minun sosialististen vakaumusteni hataruutta!

Niinpä Bebel koettaakin selittää Frankille sosialidemokraattisia katsomuksia havainnollisten esimerkkien avulla. Meitä ei voinut „loukata” — sanoi Bebel Frankille — poikkeuslaki sosialisteja vastaan; me olimme vihan ja suuttumuksen vallassa, „ja jos olisimme silloin voineet, niin olisimme rynnänneet taisteluun, niin kuin me sydämesämme halusimme, olisimme lyöneet mäsäksi kaiken, mikä seiso i tiellämme poikkiteloin” (*innokkaita hyväksymishuutoja* — on merkitty tähän kohtaan pikakirjoituspöytäkirjassa). „Olisimme olleet asiamme kavaltajia, elleme olisi sitä tehneet” (*Oikein!*). „Mutta me emme voineet sitä tehdä”.

Minua loukkaa se, ettei perustuslaillinen ministeri tunnusta sosialistien yhdenvertaisuutta, — järkeilee Frank. Teidän ei pidä loukkaantua siitä, sanoo Bebel, että yhdenvertaisuuden kieltää sellainen henkilö, joka vielä äskettäin kuristi teitä polkien maahan kaikki „periaatteet”, henkilö, jonka täytyi kuristaa teitä puolustaessaan porvarillista järjestelmää ja jonka täytyy huomenna kuristaa teitä (tätä Bebel ei sanonut, mutta hän vihjasi selvästi siihen; miksi Bebel on niin varovainen, että rajoittuu vihjauksiin, sen sanomme sopivassa kohdassa). Olisimme kavaltajia, elleme kuristaisi noita proletariaatin vihollisia, kun meillä on siihen mahdollisuus.

Kaksi aatemaailmaa: toisaalta proletaarisen luokkataistelun katsantokanta, luokkataistelun, jota tiettyinä historian ajanjaksoina voidaan käydä porvarillisen oikeusjärjestyksen pohjalla, mutta joka johtaa *kiertämättömästi* loppuselvittelyyn, suoranaiseen yhteenottoon, dilemmaan: on „lyötävä murskaksi” porvarillinen valtio tai tultava lyödyksi ja kuristetuksi. Toisaalta reformistin, pikkuporvarin katsantokanta, pikkuporvarin, joka ei näe metsää puilla,

ei näe perustuslaillisuushepeneitten takaa tuimaa luokkataistelua, unohtaa jonkin pienen valtion syrjäseuduilla nykyisyyden suuret historialliset kysymykset.

Reformistit luulevat olevansa reaali poliitikkoja, myönteisen työn väkeä, valtiomiehiä. Porvarillisen yhteiskunnan isäntien on edullista pitää yllä proletariaatissa noita lapsellisia harhaluuloja, mutta sosialidemokraattien pitää säälittä hävittää niitä. Sanat yhdenvertaisuudesta ovat „merkityksettömiä fraaseja”, sanoi Bebel. „Ken kykenee saamaan tähän fraasionkeen kokonaisen sosialistisen puolue ryhmän, hän on valtiomies”, sanoi Bebel puoluekokouksen yleisen naurun raikuessa, „mutta ne, jotka antavat ottaa itsensä onkeen, ne eivät ole enää ollenkaan valtiomiehiä”. Tämä on sattuvasti sanottu kaikenlaisista sosialismin opportunisteista, jotka antavat kansallisliberaalien Saksassa ja kadettien Venäjällä ottaa itsensä onkeen. „Kieltäjät ovat usein saaneet aikaan paljon enemmän kuin niin kutsuttu myönteisen työn väki”, sanoi Bebel. „Terävä arvostelu, jyrkkä oppositio osuu aina otolliseen maaperään, jos tuo arvostelu on oikeudenmukaista, ja meidän arvostelumme on epäilemättä oikeudenmukaista”.

Opportunistiset fraasit myönteisestä työstä merkitsevät monessa tapauksessa työtä *liberaalien* hyväksi, yleensä työtä muiden hyväksi, niiden hyväksi, joiden käsissä on valta ja jotka määrittelevät kyseisen valtion, yhteiskunnan, kollektiivin toiminnan suunnan. Ja Bebel teki suoraan tämän johtopäätöksen sanoessaan, että „puolueessamme on melko paljon sellaisia kansallisliberaaleja, jotka harjoittavat kansallisliberaalista politiikkaa”. Esimerkkinä hän mainitsi *Blochin*, niin sanotun (Bebelien sanojen mukaan *niin sanotun*) „Sosialistisen Kuukausijulkaisun” („Sozialistische Monatshefte”) tunnetun toimittajan. „Kansallisliberaalien paikka ei ole meidän puolueessamme”, sanoi Bebel suoraan koko edustajakokouksen osoittaessa hyväksymisensä.

Katsokaapa „Sosialistisen Kuukausijulkaisun” avustajien luetteloa. *Kaikki* siinä ovat kansainvälisen opportunismien edustajia. Siellä kehumalla kehuaan meidän likvidaattoriemme menettelyä. Eikö silloin ole kaksi aatemaailmaa, kun Saksan sosialidemokratian johtaja julistaa tuon lehden toimittajan kansallisliberaaliksi?

Koko maailman opportunistit kallistuvat liberaalien kanssa liittoutumisen politiikkaan milloin julistaen ja toteuttaen sitä suoraan ja avoimesti, milloin propagoiden ja puolustaen liberaalien kanssa tehtäviä vaalisopimuksia, heidän tunnustensa kannattamista j.n.e. Bebel on taas kerran paljastanut tämän politiikan koko vilpillisyyden, sen koko valheellisuuden, ja hänen sanoistaan voidaan liioittelematta sanoa, että jokaisen sosialidemokraatin pitää tietää ja muistaa ne.

„Jos minä sosialidemokraattina ryhdyn liittoon porvaripuolueiden kanssa, niin voidaan asettaa 1000 yhtä vastaan siitä, että voiton puolelle pääsevät porvaripuolueet eivätkä sosialidemokraatit, me taas joudumme häviön puolelle. Se on *poliittinen laki*, että joka paikassa, missä oikeistolaiset ja vasemmistolaiset käyvät liittoon, vasemmistolaiset menettävät ja oikeistolaiset hyötyvät...”

Jos ryhdyn poliittiseen liittoon minulle *periaatteellisesti* vihollismielisen puolueen kanssa, niin silloin minun pitää välttämättömyyden pakosta sovitella taktiikkaani, s.o. taistelumenetelmiäni, sen mukaan, ettei tulisi horjutetuksi tuota liittoa. En voi silloin enää arvostella säälimättömästi, en voi taistella periaatteellisesti, koska kajoaisin silloin liittolaisiini; minun täytyy vaieta, salata monia asioita, puolustella sellaista, mitä ei saa puolustella, hämätä sellaista, mitä ei saa hämätä”.

Opportunismi onkin opportunistia sen tähden, että se uhraa liikkeen *perusedut* sellaisten hetkellisten etujen ja tavoitteiden vuoksi, jotka perustuvat mitä lyhytnäköisimpiin, mitä pintapuolisimpiin laskelmiin. Frank puhui Magdeburgissa päätöksellä siitä, että ministerit Badenissa „haluavat ottaa meidät, sosialidemokraatit, mukaan yhteistyöhön!”

Ei pidä katsoa ylös, vaan alas, me sanoimme vallankumouksen aikana meikäläisille opportunisteille, jotka useaan otteeseen viehättyivät kaikenlaisiin kadettilaisiin perspektiiveihin. Bebel, joka näki edessään Frankit, sanoi loppulauseunsa Magdeburgissa: „Joukoille on käsittämätöntä, että on sosialidemokraatteja, jotka luottamuslauseellaan kannattavat sellaista hallitusta, jonka joukot mieluummin poistaisivat kokonaan. Minulla syntyy usein sellainen käsitys, että osa johtajistamme on lakannut ymmärtämästä joukkojen kärsimyksiä ja hätää (*innokasta hyökkäysmistä*), että joukkojen asema on heille vieras”. Ja „kaikkialla Saksassa on joukkojen keskuudessa kertynyt äärettömän paljon suuttumusta”.

„Me elämme sellaista aikaa”, sanoi Bebel puheensa toisessa kohdassa, „jolloin mädät kompromissit ovat erikoisen sallimattomia. Luokkaristiriidat eivät lievene, vaan kärjistyvät. Me kuljemme kovin, kovin vakavia aikoja kohti. Mitä tapahtuu tulevien vaalien jälkeen? Odottakaamme ja katsokaamme. Jos asia menee niin pitkälle, että vuonna 1912 syttyy Euroopan sota, niin silloin saatte nähdä, mitä joudumme kestämään ja millä paikalla joudumme olemaan. Kaiketikaan emme sillä, jolle badenilaiset ovat nyt asettuneet”.

Kun toiset omahyväisinä tyytyvät siihen asiintilaan, joka on tullut Saksassa tavalliseksi, niin Bebel kiinnittää itse ja kehottaa puoluetta kiinnittämään koko huomion siihen muutokseen, joka on väistämättä edessä. „Kaikki tähän asti kokemamme on ollut etuvartioiden kahakoita, vähäpätöisiä asioita”, sanoi Bebel loppulausunnossa. Päätaistelu on edessä. Ja tämän päätaistelun kannalta koko opportunistien taktiikka on selkärangattomuuden ja lyhytnäköisyyden huippu.

Edessäolevasta taistelusta puhuessaan Bebel rajoittuu viittauksiin. Hän ei puhu kertaakaan suoraan siitä, että Saksassa on tulossa vallankumous, vaikka hänen ajatuksensa on epäilemättä sellainen,— kaikki maininnat ristiriitojen kärjistymisestä, reformien vaikeudesta Preussissa, hallituksen ja hallitsevien luokkien tukalasta asemasta, kiihtymyksen kasvusta joukoissa, Euroopan sodan uhkasta, taloudellisen sorron voimistumisesta toimeentulon kalleuden sekä kapitalistien trusteihin ja kartelleihin yhdistymisen vuoksi j.n.e., j.n.e.,— kaikki tähtää ilmeisesti siihen, että puolueelle ja joukoille selviäisi vallankumouksellisen taistelun väistämättömyys.

Miksi Bebel on niin varovainen, miksi hän rajoittuu pelkkiin vihjaileviin mainintoihin? Siksi, että Saksassa kehkeytyvä vallankumous kohtaa erikoisen, omalaatuisen poliittisen tilanteen, joka ei ole samanlainen kuin muut vallankumousta edeltäneet kaudet muissa maissa ja joka sen vuoksi vaatii proletariaatin johtajilta erään *uuden* tehtävän ratkaisemista. Tämän omalaatuisen vallankumousta edeltävän tilanteen tärkeimpänä erikoisuutena on se, että tulevan vallankumouksen täytyy kiertämättä olla verrattomasti syvempi, vakavampi, sen täytyy vetää vielä laajempia joukkoja vaikeampaan, sitkeämpään ja pitkällisempään

taisteluun kuin mitä kaikki aikaisemmat vallankumoukset ovat olleet. Mutta samalla tämän vallankumousta edeltävän tilanteen erikoisuutena on se, että enemmän (aikaisempaan verrattuna) on vallalla *oikeusjärjestys*, joka on asettunut poikkeiloin niiden tielle, jotka tämän oikeusjärjestyksen ovat saattaneet voimaan. Siinä on tilanteen erikoisuus, siinä on tehtävän vaikeus ja uutuus.

Historian iva on saanut aikaan, että Saksan hallitsevat luokat, jotka ovat luoneet XIX vuosisadan jälkipuoliskon vankimman valtion, lujittaneet nopeimman kapitalistisen edistyksen ehdot ja pysyvimmän perustuslakiin nojautuvan oikeusjärjestyksen ehdot, ovat nyt aivan ilmeisesti joutumassa sellaiseen asemaan, että tuo oikeusjärjestys, *niiden* pystyttämä oikeusjärjestys *täytyy* murtaa, täytyy — porvariston herruuden säilyttämisen nimessä.

Saksan sosialidemokraattinen työväenpuolue on noin puolen vuosisadan aikana käyttänyt porvarillista oikeusjärjestystä mallikelpoisesti hyväkseen, luonut parhaat prolettaariset järjestöt ja erinomaisen lehdistön, kohottanut korkeimmalle tasolle (mikä suinkin on mahdollista kapitalismin aikana) sosialistisen prolettaarisen etujoukon tietoisuuden ja yhtenäisyyden.

Nyt lähenee aika, jolloin tämän puoli vuosisataa kestäneen Saksan historian aikakauden *täytyy*, objektiivisten syiden vuoksi täytyy vaihtua toisenlaiseen aikakauteen. Porvariston luoman oikeusjärjestyksen hyväksikäyttämisen aikakausi *vaihtuu* mitä valtavimpien vallankumoustaistelujen aikakauteen, ja tällöin nämä taistelut tulevat *sisällöltään* olemaan *koko* porvarillisen oikeusjärjestyksen, *koko* porvarillisen järjestelmän hävittämistä, *mutta muodoltaan* niiden täytyy alkaa (ja ne alkavat) porvariston sekavista ponnistuksista päästä eroon sen itsensä luomasta ja sille itselleen sietämättömäksi käyneestä oikeusjärjestyksestä! „Ampukaa ensimmäisinä, herrat porvarit!” — tällaisin sanoin ilmaisi Engels vuonna 1892 tilanteen omalaatuisuuden ja vallankumouksellisen proletariaatin taktillisten tehtävien omalaatuisuuden ⁹⁸.

Sosialistinen proletariaatti ei unohda hetkeksikään, että sillä on vielä edessä ja on kiertämättömästi edessä vallankumouksellinen joukkotaistelu, joka musertaa kuolemantuomitun porvarillisen yhteiskunnan koko oikeusjärjestyksen yleensä. Mutta samanaikaisesti puolueella, joka on

erinomaisesti käyttänyt porvariston puoli vuosisataa kestänyttä oikeusjärjestystä porvaristoa *vastaan*, ei ole pienintäkään syytä kieltäytyä niistä mukavuuksista taistelussa, siitä plussasta ottelussa, että *vihollinen on sotkeutunut* omaan oikeusjärjestykseensä, että vihollisen on pakko „ampua ensimmäisenä”, pakko repiä rikki oma oikeusjärjestyksensä.

Se juuri on vallankumousta edeltävän tilanteen omalautisuus nykyisessä Saksassa. Sen vuoksi vanha Bebel onkin niin varovainen, kun hän kohdistaa koko huomion edessäolevaan suureen taisteluun, suuntaa valtavien kykyjensä, kokemuksensa ja arvovaltansa koko voiman lyhytnäköisiä ja selkärangattomia opportunisteja vastaan, jotka eivät ymmärrä tätä taistelua, jotka eivät kelpaa sen johtajiksi ja joiden varmaankin täytyy vallankumouksen aikana muuttua *johtajista johdettaviksi* tahi jopa pois heitettäväksi.

Magdeburgissa näiden johtajien kanssa väiteltiin, heitä moitittiin, heille esitettiin virallinen ultimaatum, koska heidät katsottiin niiksi, jotka edustavat kaikkea suureen vallankumousarmeijaan kertynyttä epävarmaa, heikkoa, porvarillisen oikeusjärjestyksen saastuttamaa, sellaista, mikä on tylsistynyt tuon oikeusjärjestyksen hartaasta kumartelusta, orjanomistuksen *erään* kauden, s.o. porvariston herruuden *erään* kauden äärettömän ahdasmielisyyden kumartelusta. Moittiessaan opportunisteja, uhatessaan heitä erottamisella Saksan proletariaatti siten moitti mahtavassa järjestössään kaikkia lamaannuksen, epävarmuuden ja velttouden aineksia, sitä, ettei osata tehdä pesäeroa kuolevan porvarillisen yhteiskunnan psykologiasta. Moittiessaan keskuudessaan olevia huonoja vallankumousmiehiä edistynein luokka piti *erään* viimeisistä voimiensa katsastuksista, ennen kuin se lähtee kulkemaan sosiaalisen vallankumouksen tietä.

* * *

Samaan aikaan, kun koko maailman kaikkien vallankumouksellisten sosialidemokraattien huomio oli kohdistunut siihen, miten Saksan työläiset valmistautuvat taisteluun, valikoivat sopivaa hetkeä sitä varten, pitävät tarkkaan silmällä vihollista ja *puhdistavat* itseään opportunistimin heikkouksista,— koko maailman opportunistit ilkkuivat sen

johdosta, että Luxemburgilla ja Kautskylla on erimielisyyksiä nykytilanteen arvioinnissa, siinä, nytkö *vai eikö vielä nyt*, tällä hetkellä *vai seuraavallako hetkellä* alkaa ja koittaa yksi niistä käännekohdista, jollainen oli tammikuun 9 päivä Venäjän vallankumouksessa. Opportunistit ilkkuivat vahingoniloisina, yrittivät lietsoa näitä toisarvoisia erimielisyyksiä sekä „Sosialistisen Kuukausijulkaisun” sivuilla että „Golos Sotsial-Demokrata” lehdessä (Martynov), „Zhiznissä”, „Vozrozhdenijessa” y.m. likvidaattorien äänenkannattajissa ja myös „Neue Zeitissä” (Martov)*. Kaikkien maiden opportunistien tämänluontoisten menetelmien mitätömyys tuli esiin Magdeburgissa, missä Saksan vallankumouksellisten sosialidemokraattien keskuudessa ilmenevillä erimielisyyksillä ei ollut mitään huomattavampaa merkitystä. Opportunistit olivat alkaneet ilkkua liian aikaisin. Magdeburgin edustajakokous *hyväksyi Rosa Luxemburgin* ehdottaman päätöslauselman ensimmäisen osan, jossa aivan suoraan mainitaan joukkolakko taistelukeinona.

„Sotsial-Demokrat” № 18,
marraskuun 16 (29) pnä 1910

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

* Tov. Karski antoi „Neue Zeitissä” („Uusi Aika”. Toim.) päättävän vastauksen Martoville.